

Yusif Nəğməkar

Onunla hər dəfə görüşəndə aşiqanəliyində də, şuxluğunda da bir tutqunluq sezirəm. Səbəbini soruşanda deyir ki, qardaş, haçandandır içimdə bir Atəşgah qurmuşam. Mən onu yandıraram, o da məni. Mən onu yatırımaq istəyəndə o, mənim yuxuma ərsə çəkir, oyadır. Bu, hamının bildiyi, amma hər kəsin görə bilmədiyi sənət yanğısı, sənət məbədi, sənət atəşgahıdır. Üstəlik, bu atəşgahı şölələndirən Qarabağ adında nisgilimiz də var. Amma bu nisgil də ərimədə, inşaallah...

Mən o günü səbirsizliklə, həyəcanla gözləyirəm ki, işğaldan azad olunan Ağdamda, Şuşada - Cıdır düzündə, xalqın qarşısında Xarıbülbüllərin ətri əhatəsində "Azərbaycan - Türk bayrağı" şeirini oxuyum. Tanrı Azərbaycanımı, Tanrı türkü qorusun!

İndi sinəsi arzular, ümidlər ya-tağı, şeir-sənət xəzinəsi olan tanıdığımız qədr də çoxlarının yaxından bələd olmadığı bu dilavər adamın kimlik ünvanına üz tutaq...

Çox qədim və həm də qayım-qədim bir türk qəbiləsinin adaşı Boyat elatının kürə göylüyündə gərməşov çomağını əlində yel-lədə-yellədə quzu otaran, dün-yanın minbir qayğısından uzaq, zamanın çeşidli gəlhagəllərinə belə məhəl qoymayan balaca bir uşaq nə biləydi ki, bir gün Boyatdan boy göstərüb körpə və kövrək arzularına boylan, ümidlərinə təkən verən qaynar bir istedadın daşıyıcısı olacaq. Əsli-kökü bu elatdan olan poeziya azmanı Məhəmməd Füzulinin əsrlərə meydan oxuyan lirik-fəlsəfi qəzəllərinə üz tutub şeir-sənət xəzinəsinə könül bağlayacaq.

Bənzərsiz səsi

ilə hamını heyran qoyacaq, adı dillərə düşəcək, seviləcək.Nə biləydi ki, özünə arxa-dayaq bildiyi, onun üçün həm ən yaxın, ən əziz dost, həm də, doğma sirdaş olan nənəsi Mələksimanın həzin-həzin söylədiyi bayıtlar, laylalar, oxşamalar, nəsihətlər gözlərində maraqlı dolu atəş yağan, iti diqqətlə hər kəlməsini heca-heca yaddaş çinədanına yığan balaca Ağaların sonralar tükənməz-potensial saxlancına çevriləcək. Körpə həyata, sənətə, hikmətlərə öz uşaq hey-rəti ilə böyüyəcək, səs-sorağı doğma Ucarın ucqarlarınadək yayılacaq, sonra isə ev-ev, el-el, şəhər-şəhər, ölkə-ölkə tanınacaq.

Boyatdan həyata

(Bədii qiraət ustası, dostum, Əməkdar artist Ağalar Bayramov haqqında bir yarpaq boyu təəssürat)

Nəticədə Yurdunun, Vətəninin, Xalqının dəyərli sənətkarı kimi qəbul ediləcək...

Boyatdan başlanan həyatında Ağalar şirinlər də gördü, acılar da daddı.Amma, necə deyirlər, ağzının dadını itirmədi.Heç bir dünya təamina baxıb tamsınmadı,vara, varlıya köks ötürmədi. Olanına, qalanına şükür etdi. Həyatla həsbəhalından isə qalmadı.Bəzi dost bildiklərindən etibarsızlıq görəndə belə, özünü toparladı, sınımadı. Ustad Bəxtiyar Vahabzadənin ib-rətamiz misralarını özünə uculmaz arxa-dirək, həm də həyatı öyrənc hesab etdi:

Həyat səni güldürəndə gülməsən, Hünərin var, ağladanda gül, görüm...

Nəyə də əli çatdısa, ona mübarizlik ruhu, dönməz iradəsi və ən başlıcası, özünə inamı ilə nail oldu.

İllər keçdikcə Ağalar qiymətli kəlamların, dəyərli səslərin sinəsinə baş qoya-qoya məclislər başına dəvət edildi. Sözündən-söhbətindən feyz aldılar. Onu dinləməkdən doymadılar.

Ağalar müəllim bunlarla kifayətlənib qalmadı. Get- gedə öz fəaliyyət dairəsini genişləndirməyə başladı. Ayrı-ayrı filmlərə çəkilişlərə dəvət aldı. Bir necə filmdə baş rola çəkildi. Böyük teatr səhnələrində aparıcı rollarda peşəkar çıxışlar etdi. Poeziya isə onun sənət dünyasının leytmotivinə çevrildi-yindən bu müqəddəs və məsuliyyətli yola öz sədaqətini yaşatmaqda davam etdi. Beləliklə, onu qəbul edənlərin sayı da artırdı.Onu daim izləyən pərəstişkarları sənətkarı bir an belə sevgisiz buraxmadılar.

Məhrəm sədasının şərəfinə yığıncaqlara, axar-baxarlı yığnaqlara yığıldılar, İzdihamlı salonlar aşib-daşdı. Dəstinə güllər tutuldu,başına ətirli alqış çiçəkləri səpildi.

Beləcə, böyük auditoriyalara, geniş saloonlara sığmayan bu sevgi get-gedə üreklərdə özünə əbədi məskən salırdı.Hara da gedirdisə, qəlbində arxasınca bir dolca su atan nənəsinin məhəbbət dolu məhrəm baxışlarını, orta məktəb müəllimlərinin xeyir-duasını özü ilə aparırdı...

İstedadlı bədii qiraətçi

Ağalar Bayramov istər şifahi xalq yaradıcılığı nümunələri, istər klassik peoziya seçmələri, istərsə də, müasir şairlərimizin şeirlərini ardıcıl mütaliə edə-edə həm də bu bədii parçaları dəmir yaddaşına həkk etməyi bacaran sənətkarlardandır. Odur ki, dilindəki hikmətlərin nuru onun

cöhrəsinə hopub, gözlərinin işığında əks olunur.

Mən dəfələrlə onun ağzınadək dolu saloonlarda dinləyici və tamaşaçılar arasında təbii, qeyri-adi çosqu yaratdığının, sürekli alqışlarla qarşılandığının şahidiyəm.

Onu xalqa belə sevdiren, məşhurlaşdırən cəhətlər nədir?

Birinci növbədə, onun qürurlu, əyilməz, möhkəm, bütöv, dəyişməz ciddi xarakteri. Bir insan kimi

düz sözü cəkinmədən, birbaşa yerində üzə deməsi.Nəyinsə xatirinə əyilib çirkli əllərdən öpə bil-məməsi. Yalançı, riayakar,yaltaq və saxtakar adamlardan uzaq olması, sözübütovlüyü və.s.

Digər tərəfdən, sənətinə gəlin-cə, daim öz üzərində çalışqanlıığı. Bunlardan da əvvəl, təbii ki,bənzərsiz, məlahətli, yapışıqlı, cazibədar qaltanlı səsi. (Bu, bədii qiraətçilik üçün mühüm şərtidir). Sonra onun rəvan nitqi və fikri aydın çatdırmaq məharəti...

Əlbəttə, səs ilahi vergidir. Adam var ki, çox savadlı, məlu-matlıdır, amma onu iki-üç dəqiqədən artıq dinləmək olmur, dedikləri də yadda qalmır. Çünki onun səsinin yapışığı, oyadıcılığı yoxdur. Beləsi danışdıqca adamı yuxu basır.

Ağalar isə çıxış etdikcə insan beynində bir oyanma, təzələnmə baş verir və onu dinləməkdən doymaq olmur. Onun səsinə, ifa tərzində dinləyicini cəzb etmək, müvafiq mövzunu dinlətmək, diqqətini əsərin məzmununa yönəltmək gücü vardır.

O, ən mühim dövlət və ümumixalq tədbirlərində aparıcı tele-verişlərdə mütəmadi olaraq iştirak edir, yorulmadan ədəbi-bədii tədbirlərdə müxtəlif sahələrdə, ordumuzun əsgər və zabitləri qarşısında alovlu, səfərbəredici çıxışları ilə diqqət çəkir.

Yeri gəlmişkən, onu xüsusi olaraq qeyd etmək istəyirəm ki, Ağalar Bayramov uzun illərdir ki, Azərbaycan Müdafiə Nazirliyinin dövləti ilə hələ uşaqlıqdan geyin-mək həvəsində olduğu hərbi pal-tarda hərbi hissələrdə, ayrı-ayrı cəbhə bölgələrində ordumuzun zabit və əsgərləri qarşısında ardıcıl çıxışlar edərək gənc hərbi qulluqçuların siyasi-ideoloji cəhətdən yetkinləşməsinə xüsusi xidmət göstərir. Öz tribün çıxışları ilə onlara nikbin əhval-ruhiyyə bəxş edir.

Onunla ilk tanışlığımız

İllər öncə olub və bu tanışlıq sınaqlardan çıxacaq dostluğa çevrilib.

2004-cü ildə AYW-nin Natəvan adına klubunda mənim "Alın Yazım" kitabının təqdimat mərasimində Ağalar da iştirak edirdi və orda ilk dəfə olaraq o, "Papaqçıya" adlı şeirimi söyləyəndə maraqlı və heyranlıqla hamı onu dinləyirdi.

2007-ci ildə Azərbaycan radiosunun dövləti ilə o, mənim elat-tərəkəmə həyatından bəhs edən iri həcmli "Zal ağacı" peomamı koloritli bir avazla özünəməxsus tərzdə səsləndirdi. Bu qeyri-adi səsləndirmə barədə radionun yaradıcı kollektivi uzun müddət razılıqla, könül dolu su fərəhlə söhbət acırdılar.

Sonralar onunla yaradıcılıq əlaqələrimiz daha da genişləndi və indi də davam etməkdədir.

Ağalar Bayramov vəznindən asılı olmayaraq (əruz, heca, sərbəst növ) şeiri sadəcə ifa etmir, onu daxilən yaşayır, özününküləşdirir. Hər hansı bir mətni oxuyarkən onun dilində adi sözlər belə, qanadlanır, əlvən don geyib, sanki sehlənir...

Dinləyiciyə elə gəlir ki, Ağaların söylədiyi şeiri hansısa bir şair yox, onun özü yazıb. Elə bunun nəticəsidir ki, el- obada da, şəhərdə,qonşular, tanış-bilişlər, hətta şəxsi tanışlıqları olmayanlar, onunla təsadüfən rastlaşıb salamlaşanlar belə, Ağalar müəllimə "şair"-deyə müracət edirlər.

Bu yaxınlarda mənim "Azərbaycan-Türk bayrağı" şeirimini studiya səs yazılışında mən də iştirak edirdim. Ağalar şeiri oxuduqca səsi enib- qalxır, dalğalanır, bəzən də gözləri anı olaraq yumulur, haldan-hala düşürdü. Mən şüşə arakəsmənin arxasından ona heyretlə baxırdım.Böyrümdə əyləşib yazılış prosesini idarə edən səs rejissorunun da barmaq-

ları sanki yazı cihazının düymələri üstündə donmuşdu. Yazılış başa çatanda Ağalar studiyadan qan-tər içində çıxdı və özünə gəlmək üçün kreslodə əyləşib bir müddət orada dinməzəcə qaldı. Bu anlarda o, şeir oxuyan qiraətçidən çox, bir vaqon daşı təkbaşına boşaltdıqdan sonra yorulub dincəlmək istəyən əliqəbarlı zəhmət adamını xatırladırdı.Bax budur əsl sənətkarlıq yaşantıları...

Ağalar müəllim şeir söyləyəndə onu qulaq kəsilənlərin susqunluğu həmişə məni düşündürürdü; öz-özümə - görəsən,niyə heç cıqqırını çıxaran, nəfəs çəkən bir nəfər belə yoxdur - deyirdim? Hər dəfə də bu sulamın cavabını İngilis yazıçısı Rom Landaunun belə bir fikrini xatırlamaqla tapırdım:- Sənət həmsöhbətin susduğu dialoqdur.

Doğrudan da, Ağalar səhnədən səslənəndə bütün dialoq tərəf sükuta qərq olur. Məhz bu mənzərənin özü onun sənətinin dəyərinə hesablanmış ən ümdə qiymət göstəricisidir. Bu göstəricinin bir adı da var: həqiqi sənətin həqiqət güzgüsü!..

Mən də bu kiçik təəssürat

- yazımla çalışdım ki, onun yaradıcılığına, az da olsa, bir güzgü tutum. Bunun üçün hər an odundan od aldığı, hərərət payı əxz etdiyi Suraxanı Atəşgahına bitişik, üstünə yan-yana üçrəngli Azərbaycan və Ay-ulduzlu Türk bayraqları sancılmış evinin bağ-bağatlı həyətindən o bayraqların Atəşgahın alov dilləri kimi baş-başa dalğalanan əzəmətli görkəminin uzun müddət seyrinə dalmaqdan doymadım...

Həmişə oralara yolum düşəndə elə yoldaykən Ağalara telefon açib deyirəm: - Qardaş, qardaş bayraqlara üz tutmuşam... Sonra onu da əlavə edirəm ki, əzizim, sənin başqa bir sənət bayrağın da xalqın qəlbində dalğalanır!..

Ağalar Bayramov tükənməz, çağlar bir istedad sahibi olmaqla yanaşı, həm də səmimi, dost, sadə, təvazökar, dəqiq xarakterə malik ziyalı bir insandır. O, hər an özündən çox doğmalarının, dost-tanışlarının, el-obasının, xalqının qayğıları ilə yaşayıb nəfəs alan bir ziyalı, xalqını sevən və xalqının da əsl sevimlisi olan, hələ də Əməkdar artist adını daşıyan sənətkardır.

Həyat və yaradıcılıq yolunu düzgün seçmiş və məsuliyyətini bir an belə unutmadığı bu yolda yorulmadan, ardıcıl, inamla, addımlayan dostuma uğurlar diləyirəm.